

Wiesław M. Macek

Ewangelizacja Japonii a synkretyzm religijny

Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody ... (Mt 28, 19).

Słowa kluczowe: kultura, religie, synkretyzm, ewangelizacja, misje, dialog

Streszczenie. Japończycy mają praktyczny, synkretyczny i politeistyczny stosunek do religii. Dlatego celem tej pracy jest analiza złożonego procesu ewangelizacji Japonii w kontekście synkretycznej postawy religijnej, która łączy buddyzm z rodzimymi politeistycznymi wierzeniami *shintō*. Zgodnie z główną tezą niniejszej rozprawy, pokazujemy, że synkretyzm religijny, odmienność kultury japońskiej i europejskiej, a także ekskluzywizm chrześcijański stanowiły tu przeszkodę w rozumieniu istoty monoteistycznej wiary zawartej w Starym i Nowym Testamencie. Dlatego wielu japońskich chrześcijan doznało w przeszłości bardzo okrutnych prześladowań. Co więcej, okazuje się, że mimo, iż od ponad stu lat te prześladowania już ustały, Kościół katolicki nadal rozwija się w Japonii w niewielkim tylko stopniu. Tradycyjny przekaz ewangeliczny jest bowiem całkiem obcy dla sposobu myślenia Japończyków, który z kolei jest dla obcokrajowców często zupełnie niezrozumiały.

Na szczęście jednak, nie brak, co prawda w stosunkowo niewielkiej skali, obiecujących przykładów dialogu międzyreligijnego, które nie muszą prowadzić do powierzchownego synkretyzmu religijnego - ale do pogłębienia istoty religijności, która jest niewątpliwie konstytutywnym elementem natury ludzkiej. A mianowicie, przyjacielskie i modelowe relacje między ruchem *Focolari*, powstałym w ramach Kościoła katolickiego w czasie II wojny światowej, a nowym synkretycznym (ustanowionym tuż przed wojną) religijnym ruchem *Risshō Kōsei-kai*, wywodzącym się głównie z klasycznego buddyzmu, dają istotny wkład do umocnienia pokoju na całym świecie. Te nadzwyczaj przyjazne stosunki międzyreligijne stanowią też dobry przykład realizacji nowego paradygmatu misji w świetle nauczania Soboru Watykańskiego II.

Wydaje się, że przyjęcie Ewangelii w Japonii w jeszcze większej skali wymagałoby zatem podjęcia trudu wyjaśniania tego przesłania ewangelicznego w kategoriach kultury japońskiej. Przyczyniłoby się to zapewne do dalszego rozwoju misji w krajach Dalekiego Wschodu. Mamy szczerą nadzieję, że niniejsza praca poświęcona zagadnieniu synkretyzmu religijnego rozważanego w świetle kultury japońskiej może - w jakimś stopniu - przyczynić się do osiągnięcia tego szlachetnego celu.